

Pelkosenniemi Pyhätunturi kiinteistön 583-403-2-181 arkeologinen inventointi 2024

**Joel Karhapää
Juuso Koskinen**

Tilaaaja: Maankäyttö Pesonen Oy

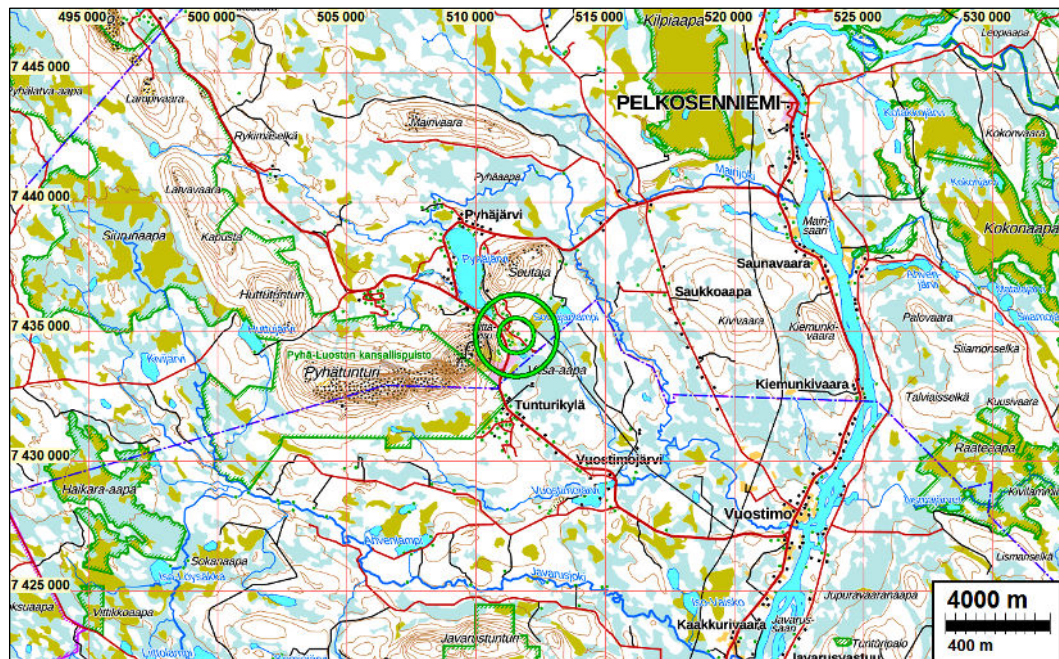
Sisältö

Perustiedot	2
Kartat	3
Inventointi	4
Lähteet	5
Kuvia	5

Kansikuva: Alueen koillispuoli kuvattuna koilliseen.

Perustiedot

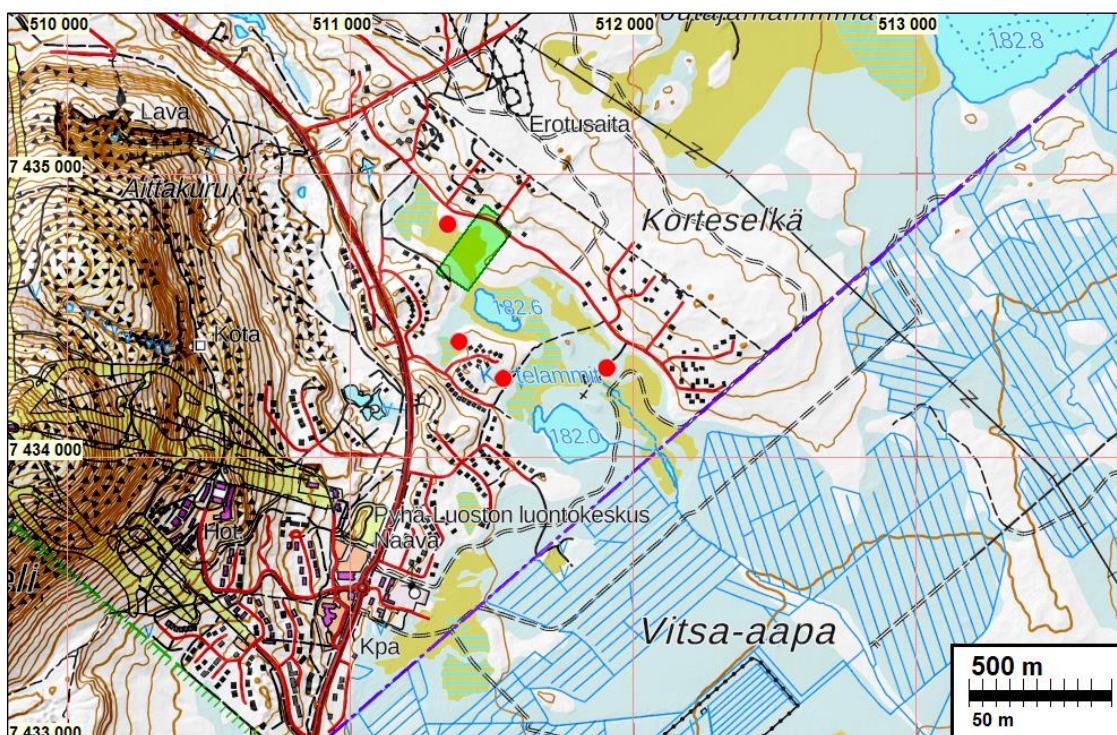
- Alue:** Pelkosenniemen kunnassa, Pyhätunturin itäpuolella sijaitseva tila 583-403-2-181. Noin 4 ha alue sijaitsee pääosin Saukkotien ja Kortekankaantien välissä, Kortelamien luoteispuolella.
- Tarkoitus:** Selvittää asemakaavoitettavan kiinteistön alueen muinaisjäännökset ja muut arkeologiset kohteet.
- Maastotyö:** 12.7.2024
- Tilaaja:** Maankäyttö Pesonen Oy
- Tekijät:** *Maasto:* Joel Karhapää ja Juuso Koskinen
Raportti: Joel Karhapää
- Tulokset** Maastossa havainto-olosuhteet olivat erittäin hyvät. Arkeologisessa inventoinnissa alueelta ei havaittu mitään esihistoriaan tai muuhun arkeologiseen suojelukohteeseen viittaavaa. Alueella ei siis ole muinaisjäännöksiä eikä muita suojeltavaksi arvioitavia arkeologisia kohteita.

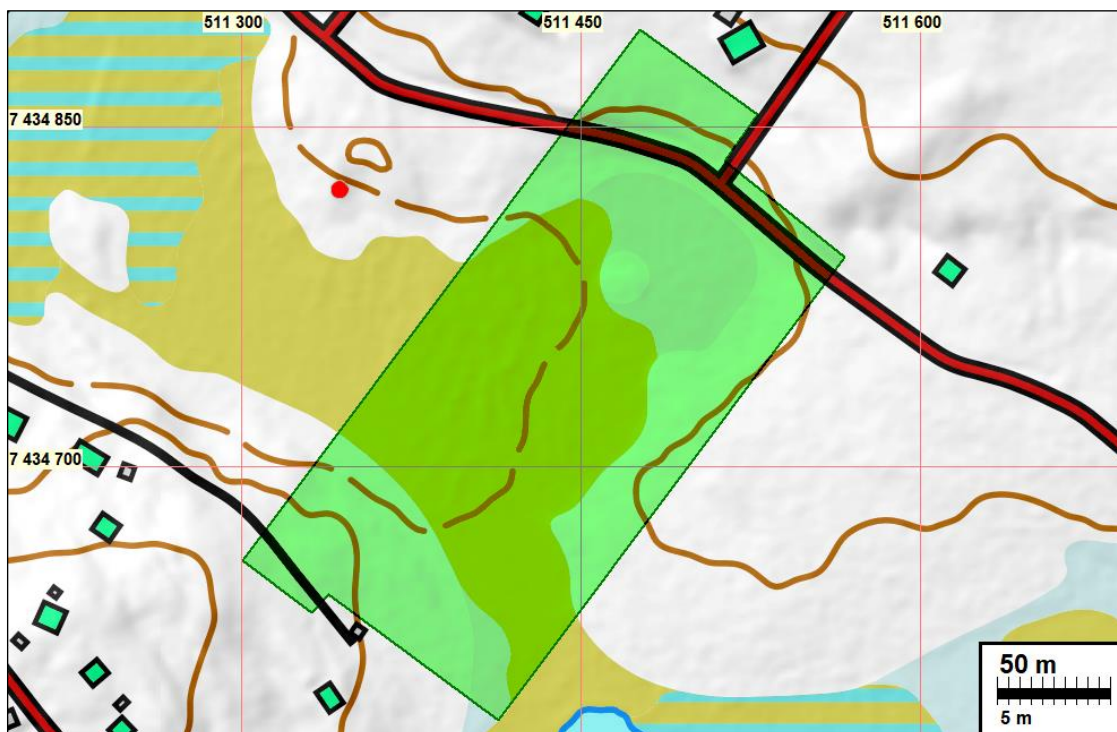
Tutkimusalueen sijainti

Selityksiä: Koordinaatit ja kartat ovat ETRS-TM35FIN koordinaatistossa. Kartat ovat Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta 7/2024. Muinaisjäännösrekisteri on tarkastettu 7/2024. Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon, eikä niillä ole mitään kokoelmatunnusta. Valokuvat ovat digitaalisia ja tallessa Mikroliitti Oy:n palvelimella ja sen varmuuskopioilla (kaikki fyysisesti Suomessa).

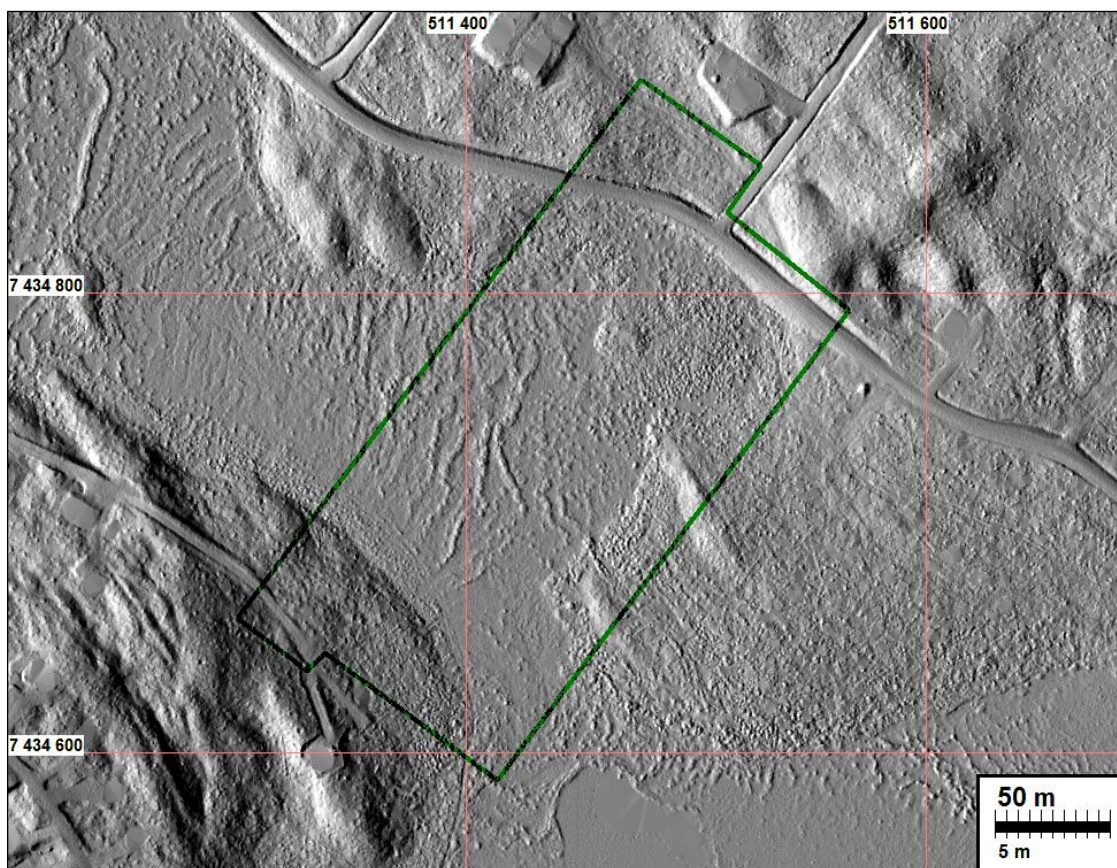
Kartat

Tutkimusalue vihreällä. Lähialueen muinaisjäännökset punasin palloin – kaikki oletettuja pyyntikuoppia, lukuun ottamatta lounaisinta pistettä, joka on historiallisen ajan tupasija.

Tutkimusalue vihreällä. Lähin muinaisjäännös, oletettu pyyntikuoppa näkyy punaisena pallona.

Maanmittauslaitoksen 5 p/m² lidaraineistosta laadittu rinnevarjoste. Korkeussuhteita on kuvassa korostettu lähes kaksinkertaisiksi. Alueraja vihreällä. Alueen luoteispuoleinen mahdollinen pyyntikuoppa erottuu melko hyvin.

Inventointi

Pelkosenniemen kunnassa, Pyhätunturin itäpuolella, tilalla 583-403-2-181 on meneillään asema-kaavoitus. Maankäyttö Pesonen Oy tilasi maanomistajan puolesta alueen arkeologisen inventoinnin Mikroliitti Oy:ltä. Inventoinnin maastotyön tekivät Joel Karhapää ja Juuso Koskinen 12.7.2024 työn kannalta hyvissä olosuhteissa.

Alueen läheisyydestä tunnetaan pyyntikuoppia ja yksi historiallinen tupasija (ks. kartta s. 3).

Noin 4 ha laajuinen tutkimusalue sijaitsee pääosin Saukkotien ja Kortekankaantien välissä, Kortelammien luoteispuolella. Alue on suunnilleen Pyhäjärven ja Vitsa-Aavan välisellä vedenjakajalla. Alue sijoittuu 180-190 m korkeustasojen välille. Alueelle ei ole ulottunut muinaiset, ihmisasutuksen aikaiset meri- ja suurjärvivaiheet. Alueen koillis- ja lounaispuoli laskee vajaasta 190 m alueen keskelle, jossa on alavampi suo noin 182.5 m korkeustasolla. Alueen koillis- ja lounaispuoli ovat kangasmaastoa, jossa maapohja on kivikkoista hietaa. Maapohja suon reunalla oli kivikkoista hiekkaa.

Maanmittauslaitoksen 5 p/m² laserkeilausaineistosta eri asetuksin laadituissa rinnevarjosteissa ei alueella erotu mitään arkeologisesti kiinnostavaa, vastaavia ilmiöitä kuten lähistöllä olevat pyyntikuopat, jotka erottuvat hyvin laserkeilausaineistossa. V. 1968 peruskartalla alue ja tienoo on ”tyhjä”. Koska alue tutkittiin kattavasti maastossa eikä siellä havaittu mitään aikaisempaan toimintaan viittaavaa, ei tarkempia vanhoja karttoja katsottu nyt tarpeelliseksi etsiä.

Koko tutkimusalue tutkittiin kattavasti silmänvaraisesti, kävelemällä ja satunnaisilla, lapioilla tehdyillä koepistoilla, suota lukuun ottamatta. Suoalueelle oli hyvä näkyvyys kuivan alueen reunoilta. Tutkimusalueella ei havaittu mitään arkeologisesti kiinnostavaa. Alueelta ei näin ollen ole muinaisjäännöksiä tai muita suojeltavaksi katsottavia arkeologisia jäännöksiä.

22.7.2024

Joel Karhapää
Mikroliitti Oy

Lähteet

Maanmittauslaitoksen laserkeilausaineisto, U5111C3_7.laz.
Peruskartta 3642 04, 1968. Maanmittauslaitos.

Kuvia

Vasemmalla: Tutkimusalue kuvattuna alueen länsikulmasta itään päin. Kuvassa näkyy Saukkotie ja suohon laskeva kangasmetsä. *Oikealla:* Tutkimusalueen lounaispäätyä Saukkotien koillispuolella kuvattuna koilliseen päin. Kuvassa esimerkki koepiston kaivuusta.

Vasemmalla: Suoalue kuvattuna alueen eteläpäästä pohjoiseen päin. Suon toisella puolella näkyy tutkimusalueen koillispääty. *Oikealla:* Suoalue kuvattuna alueen kaakkoispuolen kangasmetsästä lounaaseen päin. Suon toisella puolella näkyy tutkimusalueen lounaispääty.

Vasemmalla: Tutkimusalueen itäkulma kuvattuna länteen päin. Kuvassa näkyy Kortekankaantie ja suohon laskevaa kangasmetsää. *Oikealla:* Tutkimusalueen pohjoiskulma kuvattuna etelään päin. Kuvassa näkyy Kortekankaantie mäntyjen keskellä.